

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Inkoophandreiking Pleegzorg

Deze inkoophandreiking geeft informatie aan de gemeenten over de inhoud en inkoop van pleegzorg. Naast deze inkoophandreiking is er een modelovereenkomst en een programma van eisen. In deze handreiking wordt het landschap van pleegzorg geschetst; er wordt onder andere ingegaan op de vraag wat pleegzorg is en voor wie pleegzorg bedoeld is.

Voor wie is pleegzorg bedoeld?

- Kinderen en jongeren die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen.
- Ouders die, ook met hulp, hun kind thuis (tijdelijk) niet kunnen opvoeden.

Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp die valt onder de Jeugdwet. In deze wet is geborgd dat plaatsing in gezinsverband de voorkeur heeft als hulp thuis niet meer mogelijk is en jeugdigen voor korte of langere tijd uit huis moeten worden geplaatst (artikel 2.3.6). Deze vorm van opvang staat het dichtst bij de natuurlijke situatie. Pleegzorg staat voor een combinatie van 'zo gewoon mogelijk opgroeien' en professionele hulp. In 2013 hebben ruim 21.500 jeugdigen gebruikgemaakt van pleegzorg. Met de decentralisatie worden gemeenten op 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de pleegzorg, waaronder de ruim 17.750 lopende plaatsingen (peildatum 31-12-2013) waarvoor het recht op continuïteit van (pleeg)zorg geldt.

In Nederland worden veel jeugdigen door familieleden of bekenden opgevoed wanneer dat door omstandigheden in de thuissituatie niet mogelijk is. Indien bij deze zorg geen jeugdhulp- of pleegaanbieder betrokken is, heet dit formeel geen pleegzorg in het kader van de Jeugdwet.

Wat is pleegzorg?

- Pleegzorg betekent dat een kind gaat wonen in een ander gezin omdat dit - ondanks hulp - bij de ouder(s) thuis niet kan.
- Pleegzorg staat voor een combinatie van 'zo gewoon mogelijk opgroeien' en professionele hulp.
- De duur van pleegzorg varieert maar moet voor het kind zo snel mogelijk duidelijk zijn.

Dit document, de modelovereenkomst pleegzorg en het programma van eisen hebben betrekking op de, in de Jeugdwet verankerde, pleegzorg.

Wettelijk kader

In de Jeugdwet is een aantal voorwaarden neergelegd, wil er sprake zijn van pleegzorg in de zin van de Jeugdwet:

- Om pleegouder te kunnen worden moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan en moet een screeningsprocedure worden doorlopen;
- De pleegzorgaanbieder beoordeelt of een jeugdige in het betreffende pleeggezin geplaatst kan worden, de zogenaamde matching;
- De pleegzorgaanbieder sluit een pleegcontract af met de pleegouder en maakt afspraken met betrekking tot de begeleiding van de pleegouder;
- De pleegouder ontvangt een pleegvergoeding en eventuele toeslagen van de pleegzorgaanbieder;
- De pleegzorgaanbieder verstrekt in verband met de verzorging en opvoeding van een jeugdige informatie m.b.t. de jeugdige aan de pleegouder.

In geval van pleegzorg in de zin van de Jeugdwet zijn pleegouders verantwoordelijk voor de dagelijkse verzorging en opvoeding van een pleegkind. De pleegzorgaanbieder draagt zorg voor de begeleiding van de pleegouders, de samenwerking tussen alle partijen rond de jeugdige en biedt professionele hulp aan de jeugdige en diens ouders. De pleegzorg wordt uitgevoerd door 28 pleegzorgaanbieders, waarvan 24 regionaal actief zijn. Dit pleegzorgaanbod maakt onderdeel uit van het bredere jeugdhulpaanbod van organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp in Nederland.

Wat is de rol van een organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp in de pleegzorg?

- De organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp is verantwoordelijk voor de kinderen die pleegzorg krijgen.
- De organisatie zorgt voor samenwerking tussen alle partijen die betrokken zijn bij het kind.
- De organisatie biedt professionele hulp aan het pleegkind, de pleegouders en eventueel de ouders.
- De organisatie zorgt voor de werving, voorbereiding en screening van pleegouders.
- De organisatie zorgt voor een zorgvuldige matching, plaatsing en begeleiding van pleegkind en pleegouders.
- De organisatie betaalt pleegouders de wettelijk bepaalde 'pleegvergoeding' van circa 600 euro per maand.
- De organisatie rekent de subsidiegever (vanaf 2015 de gemeente) een tarief voor hun werk en pleegzorgvergoeding.

De eerste inzet is – in lijn met de uitgangspunten van de Jeugdwet – dat de inzet van pleegzorg zo kort mogelijk duurt; in de praktijk blijkt echter dat een aanzienlijk deel van de kinderen voor lange tijd op pleegzorg is aangewezen. Dit perspectief moet voor de jeugdige zo snel mogelijk duidelijk zijn.

Pleegzorgvarianten

- **Hulpverleningsvariant:** bij deze variant is het doel om de oorspronkelijke opvoedings situatie te herstellen. Binnen een vooraf gestelde termijn wordt intensief met de ouders van de jeugdige gewerkt. Als blijkt dat er geen mogelijkheden zijn om de jeugdige terug bij zijn ouders te plaatsen, wordt de hulpverleningsvariant omgezet naar de opvoedingsvariant binnen pleegzorg (in hetzelfde of een ander pleeggezin) of wordt doorgeplaatst naar een andere vorm van jeugdzorg.
- De hulpverleningsvariant kan ook starten vanuit **crisisopvang** wanneer de situatie zo ernstig is dat de jeugdige acuut uit huis moet worden geplaatst.
- **Opvoedingsvariant:** in deze variant wordt de jeugdige voor langere tijd, in principe tot meerderjarigheid, door pleegouders opgevoed. Doel van de plaatsing is om continuïteit, opvoedingszekerheid en optimale ontwikkelingskansen voor de jeugdige te creëren. Contact met de ouders blijft, waar mogelijk, bestaan. Daarbij bestaat de mogelijkheid dat pleegouders de voogdij krijgen, met behoud van pleegcontract, pleegvergoeding en begeleiding.
- **Deeltijdvariant:** die omvat verschillende mogelijkheden om pleegzorg als aanvulling op de dagelijkse zorg en opvoeding van een jeugdige in te zetten, bijvoorbeeld in het weekeinde of vakanties. Deze variant wordt veel gebruikt als preventieve hulp voor jeugdigen die thuis wonen, maar waar de zorg en opvoeding voor de ouders zwaar vallen. Zo kan een definitieve uithuisplaatsing worden voorkomen. Deeltijdpleegzorg kan ook worden ingezet voor jeugdigen die in een groep wonen of ter ontlasting van een pleeggezin.
- **Crisisvariant:** als een situatie zo ernstig is dat een jeugdige acuut uit huis moet worden geplaatst, wordt een jeugdige in een crisispleeggezin ondergebracht.

De pleegouder

Pleegouders kunnen afkomstig zijn uit het sociale of familienetwerk van de jeugdige of uit het bestand van de pleegzorgaanbieder. De zogenaamde 'netwerkpleegouders' vangen dus de jeugdige op die zij al kennen; bestandspleegouders vangen in principe een onbekende jeugdige op. Uit onderzoek blijkt dat netwerk- en bestandspleegzorg zich niet onderscheiden wat betreft zorgzwaarte en complexiteit van de problematiek. Bij netwerkpleegzorg vragen de (intergenerationele) relaties, het gedeelde verleden en de veranderde onderlinge verhoudingen extra aandacht in de begeleiding.

Zowel voor netwerk- als voor bestandspleegzorg geldt dat de pleegouders een voorbereidings- en screeningsprocedure hebben doorlopen, waarbij de bepalingen uit het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant pleegouders gelden. De VNG en Jeugdzorg Nederland hebben begin 2014 in een convenant getekend om de afspraken uit dit kwaliteitskader te borgen.

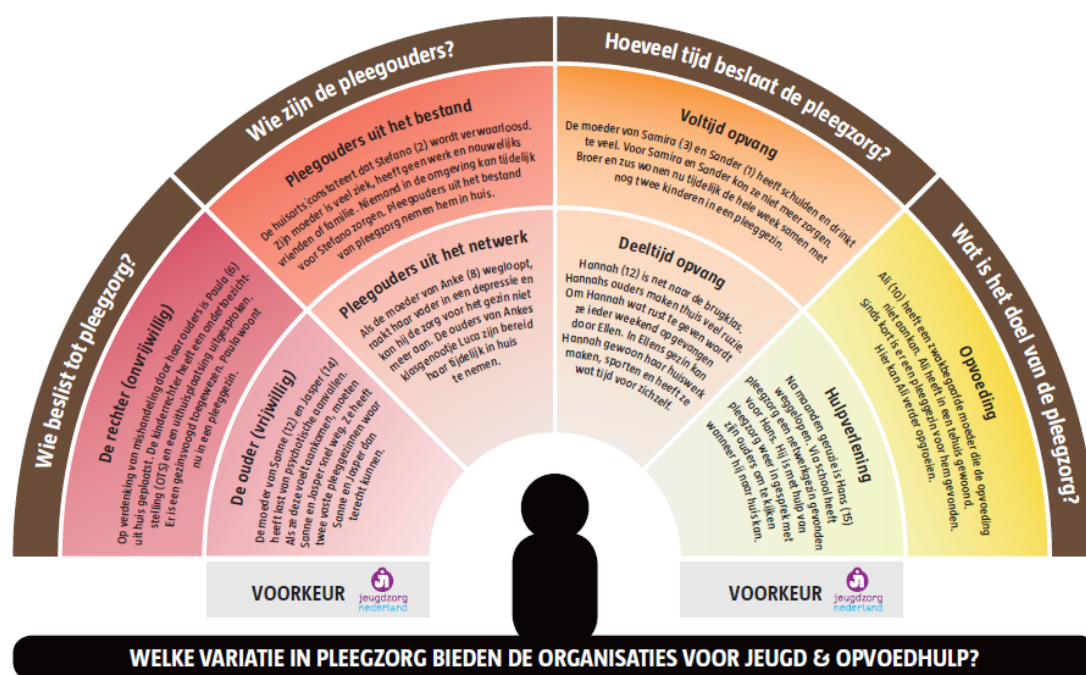
De zogenoemde matching is een belangrijk onderdeel van de plaatsing van een jeugdige bij pleegouders. Voor een goede match wordt rekening gehouden met de relevante kenmerken en wensen vanuit de hulpvraag van de jeugdige en diens ouders. Zorgvuldige matching speelt een belangrijke rol in het voorkomen van voortijdig afgebroken plaatsingen (de zogenaamde 'breakdown').

Kader pleegzorg

Pleegzorg kan op vrijwillige basis worden ingezet en in een gedwongen kader. In het eerste geval stemmen ouders zelf in met jeugdhulp en pleegzorg omdat ze (tijdelijk) niet in staat zijn om hun kind op te voeden. In dat geval bepaalt vanaf 2015 de gemeente wat de gronden zijn om in aanmerking te komen voor pleegzorg. In het andere geval (gedwongen kader) heeft een rechter besloten dat een jeugdige in een pleeggezin geplaatst moet worden. Er is dan sprake van een jeugdbeschermingsmaatregel ondertoezichtstelling of voogdij. De pleegzorgaanbieder werkt in dit geval nauw samen met de (gezins)voogd van de gecertificeerde instelling.

Als pleegzorg geen optie is

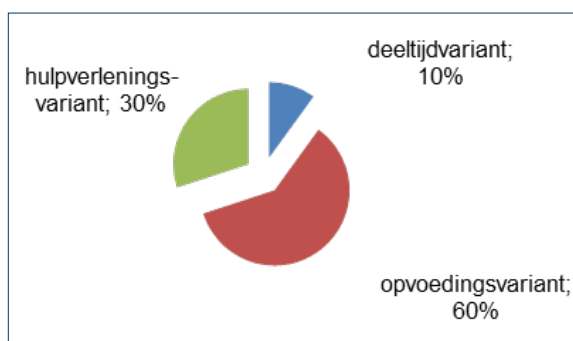
Voor een aantal kinderen is plaatsing bij pleegouders niet haalbaar of gewenst in verband met de situatie en/of de complexiteit van de problematiek. Ook voor deze doelgroep wordt gekeken of zij in een kleinschalige gezinsomgeving kunnen worden geplaatst. Jeugd & Opvoedhulp werkt al geruime tijd aan de ombouw van residentiële voorzieningen naar kleinschalige woonvormen met professionele opvoeders. Voor deze professionele gezinsopvang geldt vanzelfsprekend een andere tariefstelling dan voor de reguliere pleegzorg.

Bron: De Argumentenfabriek i.o.v. Jeugdzorg Nederland 2013

Cijfers

In 2013 hebben 21.606 jeugdigen gebruikgemaakt van pleegzorg en waren 16.065 pleeggezinnen actief in ons land. Op basis van de trendmatige groei van de afgelopen jaren is de verwachting dat in 2015 23.500 jeugdigen gebruik maken van pleegzorg. De huidige onderverdeling van de pleegzorg is geschat op: 30% hulpverleningsvariant, 60% opvoedingsvariant en 10% deeltijdvariant. Dit betreft echter globale schatting en kan bovendien per regio verschillen. 70% van de jeugdigen die bij pleegouders worden geplaatst is jonger dan 12 jaar.

Bovenregionaal grensverkeer

Op dit moment is er sprake van 15 regio's (provincies en GSR). Dat worden 42 jeugdregio's: er komen dus aanzienlijk meer regiogrenzen. Met de invoering van het woonplaatsbeginsel komt er voor de pleegzorg substantieel meer 'grensverkeer'. Relatief veel jeugdigen vinden een pleeggezin buiten de eigen woonplaats, vanwege een zorgvuldige matching tussen jeugdige en pleeggezin c.q. vanwege plaatsing bij pleegouders die afkomstig zijn uit het netwerk van de jeugdige. Op basis van de huidige pleegzorgpraktijk wordt het aantal bovenregionale plaatsingen in de nieuwe situatie vanaf 2015 (dus uitgaande van 42 regio's) geschat op zo'n 20%. Op basis van het geschatte aantal jeugdigen in pleegzorg in 2015 (23.500 kinderen) betreft het ruim 4.700 bovenregionale plaatsingen, ofwel één op de vijf. Van de circa 17.750 lopende plaatsingen die op 1 januari 2015 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid komen te vallen en waarvoor het *recht op continuïteit van (pleeg)zorg geldt*, betreft het circa 3.550 bovenregionale plaatsingen.

In de modelovereenkomst is aangegeven op welke wijzen de bekostiging van bovenregionale plaatsing kan worden gerealiseerd. Zo kan de gemeente die op grond van het woonplaatsbeginsel aangewezen is voor bekostiging van de pleegzorg, de plaatsing bekostigen via de pleegzorgaanbieder *binnen* de regio met de uitdrukkelijke plicht van deze pleegzorgaanbieder de bekostiging bij wijze van kassier te verzorgen naar de pleegzorgaanbieder *buiten* de regio die de jeugdige daadwerkelijk in pleegzorg heeft. Een alternatief is dat, na melding van de bovenregionale plaatsing door de pleegzorgaanbieder *buiten* de regio die de jeugdige in pleegzorg heeft aan de gemeente, die op grond van het woonplaatsbeginsel aangewezen is voor bekostiging van de pleegzorg, zelfstandig via een dan overeen te komen overeenkomst bekostigt, dus zonder tussenkomst van de pleegzorgaanbieder *binnen* de regio.

Samenvattend

Pleegzorg kent, binnen het aanbod van jeugdhulp, een extra dimensie: de vrijwillige inzet van pleegouders maakt het mogelijk dat jeugdigen zo gewoon mogelijk opgroeien, als dat thuis (tijdelijk) niet kan, in combinatie met professionele hulp. Daarnaast zal pleegzorg veelvuldig bovenregionaal worden uitgevoerd. Tot slot kent pleegzorg een verbijzondering op het recht op continuïteit van zorg. In deze drie componenten is de aanleiding voor het opstellen van een modelovereenkomst gelegen. De aanleiding van het opstellen van een modelovereenkomst pleegzorg is niet gelegen in de specifieke kenmerken van de jeugdigen of de aard van de problematiek. Door gebruik te maken van de modelovereenkomst pleegzorg en het bijbehorende programma van eisen, komen gemeenten tot duidelijke afspraken over een kwalitatief en kwantitatief goede uitvoering van pleegzorg. De modelovereenkomst laat daarbij ruimte aan de gemeenten om te bepalen of afspraken op basis van een subsidie- of aanbestedingsrelatie worden vastgelegd.

Pleegzorg; financiering en inkoop

In het huidige stelsel zijn de provincies op grond van de Wet op de jeugdzorg verantwoordelijk voor de (financiering van de) geïndiceerde jeugdzorg, waaronder pleegzorg. Iedere provincie hanteert daarbij zijn eigen subsidievoorwaarden en budgetten.

Vanaf 1 januari 2015 wordt de pleegzorg via de gemeenten gefinancierd. De gemeenten ontvangen hiervoor een macrobudget, onder andere ten behoeve van de uitkering van de door de Rijksoverheid jaarlijks vast te stellen pleegvergoeding en de bekostiging van de prestaties van de pleegzorgaanbieder.

De bekostiging van pleegzorg door gemeenten is wat betreft het proces omschreven in artikel 9 van de modelovereenkomst, waarin het uitgangspunt is dat de gemeente maandelijks voorafgaand aan de eerste dag van de maand een twaalfde (1/12) deel van het vastgestelde (jaarlijkse) financiële budget betaalt.

Bij het maken van afspraken over de financiering van pleegzorg moet rekening worden gehouden met drie componenten. De wettelijk vastgestelde pleegvergoeding en toeslagen, de te leveren prestaties door de pleegzorgaanbieder en de inzet van specialistische jeugdhulp.

A. De wettelijk vastgestelde pleegvergoeding en toeslagen

De eerste component van het overeen te komen tarief pleegzorg betreft de door het ministerie van VWS jaarlijks vastgestelde **pleegvergoeding** en is een dagvergoeding die de pleegzorgaanbieder aan de pleegouder betaalt. Deze onkostenvergoeding is afhankelijk van de leeftijd van het pleegkind en ligt in 2014 tussen de € 17,50 en € 21,51 per dag. Bovenop de pleegvergoeding kunnen pleegouders **extra toeslagen**¹ krijgen tot maximaal € 10,44 per dag. Aan deze toeslagen zijn voorwaarden verbonden. De pleegvergoeding bedraagt gemiddeld € 7.000,- per plaatsing per jaar wat ongeveer 50% bedraagt van de kosten voor pleegzorg.

De pleegvergoeding en de toeslagen worden jaarlijks geïndexeerd en gepubliceerd in de Regeling pleegvergoeding². Regeling pleegvergoeding 2013 en 2014 en Regeling pleegzorg 2013.

B. Prestaties Pleegzorgaanbieder

De tweede component van het tarief pleegzorg omvat de taken of prestaties die iedere pleegzorgaanbieder uitvoert voor de pleegzorg, waaronder een aantal wettelijke taken zoals de begeleiding van de jeugdige, de pleegouder en de ouders.

Prestaties van de pleegzorgaanbieder, verdeeld naar cliëntgebonden hulpverlening en randvoorwaardelijke activiteiten:

Cliëntgebonden hulpverlening

Hulpverlening aan ouders en kind

- Begeleiding van de ouders, inclusief opstellen en evalueren hulpverleningsplan
- Begeleiding van de jeugdige
- Uitvoeren van veiligheidschecks
- Contacten met school/derden/netwerk
- Initiëren en/of coördineren jeugdhulp op maat (specifiek aanbod op maat)
- Afstemming en verantwoording 'toeleider' (wijk/ buurtteam, huisarts/jeugdarts of gecertificeerde instelling)
- Inzet t.b.v. opvoedbesluit / toekomstperspectief pleegkind in samenspraak met diverse betrokken en eventuele rapportage aan Kinderrechter
- Inzet werkbegeleider en gedragswetenschapper

Begeleiden van pleegouders

- Begeleiding van de pleegouders, inclusief samenstellen van pleegcontract en opstellen en evalueren pleegouderbegeleidingsplan
- Uitvoeren van veiligheidschecks
- Begeleiden en ondersteunen van contact ouders-pleegouders
- Uitvoeren van netwerkonderzoeken in geval van netwerkpleegzorg
- Inzet (evidenced based) methodieken t.b.v. gezonde ontwikkeling van het pleegkind
- Inzet werkbegeleider en gedragswetenschapper

¹ Toeslagen kunnen worden verstrekt i.g.v. crisispleegzorg, opvang van drie of meer pleegkinderen en opvang van een pleegkind met een verstandelijke, zintuiglijke of lichamelijke beperking.

² Ook in 2015 geldt, op grond van de Jeugdwet, een Regeling pleegvergoeding.

Randvoorwaardelijke activiteiten

- PR en werving van pleegouders
- Voorbereiding & screening aspirant pleegouders
- Training en deskundigheidsbevordering van pleegouders
- Voorlichting met betrekking tot juridische en financiële thema's
- Uitvoering plaatsingsproces waaronder matching (koppeling jeugdige-pleegouders)
- Meting en verantwoording op basis van wettelijke vereiste ten aanzien van de basisset outcome-criteria³: doelrealisatie, pleegoudertevredenheid, cliënttevredenheid en voorkomen breakdown
- Administratieve taken: betaling pleegouders (incl. toeslagen en bijzondere kosten), verzekeringen pleegkind, dossiervorming et cetera
- Afspraken en administratieve taken rondom bovenregionale plaatsingen

Algemene overhead, zoals apparaatskosten en centrale diensten, maakt integraal onderdeel uit van de genoemde posten.

Toelichting

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend pleezorgaanbod, zo is wettelijk bepaald. Dit pleezorgaanbod wordt uitgevoerd door de pleezorgaanbieder, een jeugdhulpaanbieder die pleezorg biedt (art. 1.1 Jeugdwet). Een groot aantal taken die in het kader van de uitvoering van pleezorg door de pleezorgaanbieder worden uitgevoerd - en dus moeten worden bekostigd - zijn in de Jeugdwet als verplichtend verankerd. Dit betreft zowel jeugdhulp inhoudelijke taken als organisatorische zaken. Denk hierbij aan het instellen van een pleegouderraad, het realiseren van pleegouderbetrokkenheid en het uitvoeren van een klachtenregeling.

In de Modelovereenkomst pleezorg en het bijbehorende Programma van Eisen zijn de kwalitatieve en kwantitatieve eisen voor de uitvoering van pleezorg doorvertaald naar de pleezorgaanbieder, voor zover deze eisen jegens de pleezorgaanbieder niet al een wettelijke grondslag kenden. Zo is bepaald dat de pleezorgaanbieder op zodanige wijze georganiseerd is dat hij verantwoorde zorg verleent en handelt in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, onder andere voortvloeiende uit de voor hem of haar geldende professionele standaard. Daarnaast is de pleezorgaanbieder verantwoordelijk voor de randvoorwaarden en facilitering van goed pleegouderschap. Voorts is opgenomen dat de pleezorgaanbieder voldoet aan alle (kwaliteits)eisen zoals zijn neergelegd in Hoofdstuk vijf van de Jeugdwet en overige in het Programma van Eisen beschreven eisen. Wat betreft het proces van voorbereiding en screening van aspirant pleegouders, zowel netwerkpleegouders als bestandspleegouders, geldt dat dit proces wordt uitgevoerd op basis van het Kwaliteitskader Voorbereiding en screening aspirant pleegouders. Tot slot geldt dat de pleezorgaanbieder bij de uitvoering van een plaatsing van een jeugdige in een pleeggezin de bepalingen uit het Kwaliteitskader voorkomen seksueel misbruik in de jeugdzorg in acht neemt.

Verder zijn er bredere ontwikkelingen die directe gevolgen hebben voor de (kosten van) pleezorg, zoals het programma professionalisering: beroepsregistratie en richtlijnontwikkeling.

Het is van belang dat gemeenten bij de inkoop en financiering van pleezorg rekening houden met bovengenoemde (kwaliteits)eisen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met een aantal bijkomende, belangrijke factoren:

³ Gemeenten zijn per 1 januari 2015 wettelijk verplicht om aan te geven welke outcome-criteria zij voor jeugdhulpvoorzieningen hanteren. Begin juni is een gezamenlijke basisset outcome-criteria voor jeugdhulp gepubliceerd op de website voordejeugd.nl. Dit is een handreiking van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING), het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en de ministeries van Veiligheid en Justitie (V&J) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) aan gemeenten en aanbieders van jeugdhulp.

- Kern van de pleegzorg en het daarbij behorende pleegzorgaanbod vormen maatwerk en flexibiliteit (lichte zorg indien mogelijk; intensiveren als nodig). Dat maakt dat de inzet van de pleegzorgaanbieder per pleegkind fors kan fluctueren. Dit vraagt om een basisvolume aan kwalitatieve basis- en specialistische jeugdhulp om snel te kunnen schakelen en zorg op maat de kunnen bieden aan het pleegkind, diens ouders en ondersteuning aan pleegouders (niet zijnde cliënt, maar als vrijwillig hulpverlener) om deze in staat te stellen de zorg voor het pleegkind goed te kunnen uitoefenen.
-
- Voor een goede match van een pleegkind met een pleeggezin zijn drie tot vijf pleeggezinnen nodig. Het aanbod moet dus groter zijn om de vraag naar pleegzorg op passende wijze tegemoet te komen. Dit vraagt een investering van pleegzorgaanbieders in de werving van pleegouders en in de matching van pleegkind met pleeggezin.
- De uitvoeringspraktijk heeft geleerd dat er een bepaalde schaalgrootte noodzakelijk is om goede pleegzorg te kunnen bieden. Op deze minimale schaal is het mogelijk om een aantal pleegzorg-specifieke taken goed en efficiënt te organiseren. Denk bijvoorbeeld aan de voorbereiding & screening en de matching maar ook de deskundigheidsbevordering van alle pleegouders.
- Hoewel pleegzorg een relatief goedkope vorm van jeugdhulp is, heeft de wettelijke verankering van continuïteit van pleegzorg behoorlijke (financiële) consequenties, aangezien een groot deel van de pleegzorgplaatsingen langdurig (tot meerderjarigheid) is.
- De pleegzorgpraktijk is zeer divers. Achtergronden en problematiek van pleegkinderen zijn zeer uiteenlopend, begeleidingsvragen van ouders en pleegouders variëren sterk, familieverhoudingen bij netwerkplaatsingen verschillen, mogelijkheden van pleegouders en hun gezinnen zijn uniek et cetera.
- Daarnaast hebben de praktijk en wetenschap de pleegzorgsector geleerd dat het spoedig vaststellen van het perspectief van een pleegkind van groot belang is voor de ontwikkeling van het kind en de kans van slagen van de pleegzorgplaatsing. Hiervoor is zorgvuldigheid en deskundigheid noodzakelijk.
- Het perspectief van de plaatsing maakt de inzet van begeleiding en eventuele extra jeugdhulp sterk afhankelijk van de specifieke situatie en de fase waarin deze zich bevindt. Een gedetailleerde uitsplitsing van de begeleidingsinzet bijvoorbeeld is niet reëel, want de begeleiding is altijd maatwerk.

De taken van de pleegzorgaanbieder zijn in dit document vertaald naar prestaties. Deze prestaties, verdeeld naar cliëntgebonden hulpverlening en randvoorwaardelijke activiteiten, vormen een geheel waarmee de pleegzorgaanbieder haar taken op kwalitatief verantwoorde wijze kan uitvoeren. Dit geheel van prestaties is geen keuzemenu waarin kan worden geschrapt; alle prestaties houden verband met elkaar. Ze zijn daarbij ook niet altijd één op één te relateren aan één casus of één pleegzorgplaatsing. Om een taak te kunnen uitvoeren is een bepaalde basisinvestering en/of schaalgrootte nodig.

De verschillende prestaties van de pleegzorgaanbieder zijn dus sterk verbonden aan en met elkaar. Zonder voortdurende werving en voorbereiding van pleegouders, deskundigheidsbevordering en ondersteuning op juridische en financiële thema's -die vaak onderdeel zijn van de begeleiding- is het zorgvuldig plaatsen van pleegkinderen onmogelijk. Het proces van werving, voorbereiding en matching vraagt een intensieve samenwerking en terugkoppeling met de begeleidingspraktijk om aspirant pleegouders adequaat voor te bereiden op het pleegouderschap, deskundigheidsbevordering van pleegouders goed in te richten, in te spelen op oorzaken van breakdown, eenduidigheid naar pleegouders te bieden et cetera.

Overleg met cliënten, pleegouders, ouders en medewerkers levert regelmatig de conclusie op dat flexibiliteit en maatwerk van groot belang is en dat die gehandhaafd moeten blijven.

De vergoeding voor uitvoering van de prestaties door de pleegzorgaanbieder bedraagt gemiddeld € 7.000,- per plaatsing per jaar wat gemiddeld 50% van de kosten voor pleegzorg bedraagt. De informatie op basis waarvan dit bedrag is opgenomen in deze inkoophandreiking is afkomstig van Jeugdzorg Nederland en gebaseerd op een inventarisatie onder de pleegzorgaanbieders, op basis van de huidige uitvoering van pleegzorg.

Component C

Een derde component betreft de inzet van specialistische jeugdhulp. Hierbij gaat het om de inzet van aanvullende, specialistische zorg voor de jeugdige, de pleegouders of de ouders. Deze jeugdhulp kan gericht zijn op het inzichtelijk krijgen van de problematiek met het oog op behandeling en/of gericht zijn op het borgen van de continuïteit van de plaatsing. Het gaat hierbij om maatwerk en het is aan gemeenten om hierover nadere afspraken te maken met de pleegzorgaanbieder.

In de huidige situatie maken provincies over de inkoop van pleegzorg afspraken met pleegzorgaanbieders. Deze afspraken variëren per provincie. De provincies hebben geen gezamenlijke, eenduidige wijze van bekostiging afgesproken. De laatste jaren zijn er tussen de provincies verschillen ontstaan door de ontwikkeling van bijvoorbeeld traject- of lumpsumfinanciering in verschillende provincies. Het is goed om je als gemeente op de hoogte te stellen van de inhoud van de huidige afspraken met de pleegzorgaanbieders en deze eventueel te gebruiken als uitgangspunt voor het maken van financiële afspraken over deze tweede en derde component.

Tenslotte is het van belang dat gemeenten bij de inkoop en financiering van pleegzorg rekening houden met een aantal factoren:

- De meeste pleegzorgaanbieders hebben in het huidige stelsel te maken met een bezetting van pleegzorgplaatsen (beschikbare pleegzorgcapaciteit) van meer dan 100%.
- Hoewel pleegzorg een relatief goedkope vorm van jeugdhulp is, kan de wettelijke verankering van continuïteit van pleegzorg behoorlijke (financiële) consequenties hebben, aangezien een groot deel van de pleegzorgplaatsingen langdurig (tot meerderjarigheid) is.
- Men dient rekening te houden met de bekostiging van bovenregionale plaatsingen, naar verwachting 20% van de plaatsingen.
- Een groot aantal taken, die in het kader van pleegzorg worden uitgevoerd (en dus moeten worden bekostigd), zijn in de Jeugdwet als verplichtend verankerd.
- Het is van belang dat de in het programma van eisen benoemde kwaliteitseisen worden geborgd.

